Με λίγα λόγια!

Τα παιδιά καλούνται να βρουν ποιους οργανισμούς προσελκύει μια βελανιδιά βάσει των χαρακτηριστικών του δέντρου από τη μια και των απαιτήσεων των οργανισμών από την άλλη.

ΥΛΙΚΑ: *φωτοτυπίες των φύλλων δραστηριότητας.*

ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ: *Ομαδική ή ατομική δραστηριότητα.*

ΣΤΟΧΟΙ: *Να αντιληφθούν οι μαθητές/-τριες τη σημαντικότητα της σωτηρίας των ώριμων, υπεραιωνόβιων δρυών για τη διατήρηση της βιοποικιλότητας.*

Η δραστηριότητα:

Τα παιδιά συνδέουν τις βασικές απαιτήσεις μιας σειράς διαφορετικών ζώων που μπορούν να ικανοποιηθούν από την παρουσία ενός ώριμου δέντρου βελανιδιάς. Όπως θα διαπιστώσουν τα παιδιά, όλοι αυτοί οι οργανισμοί μπορούν να ωφεληθούν από τη γέρικη βελανιδιά.

Πληροφορίες:

Στην Ελλάδα φύονται δεκατέσσερα (14) είδη και υποείδη βελανιδιάς. Οι βελανιδιές ή δρυς όπως αλλιώς ονομάζονται, είναι γνήσια σύμβολα των χαμηλών περιοχών. Δεν είναι τυχαίες οι εκδηλώσεις λατρείας του παρελθόντος που στρέφονταν γύρω από «ιερά» τέτοια δέντρα.

Φυτρώνουν εύκολα σε βαθιά, καλά στραγγιζόμενα εδάφη και ευννοούν με την σειρά τους την ανάπτυξη πολλών άλλων δέντρων, όπως φράξων, γαύρων, κράταιγων, κ.ά. Σε ότι αφορά τα ζώα που φιλοξενούν αποτελούν πραγματικά θηριοτροφεία! Δυστυχώς όμως, συχνά τα μνημειώδη αυτά δέντρα υλοτομούνται σε απογοητευτικό βαθμό.

Οι βελανιδιές μπορούν να ζήσουν πάρα πολλά χρόνια. Αιώνες ολόκληρους. Υπεραιωνόβια δέντρα που έχουν γλιτώσει το «τσεκούρι» δημιουργούν έναν ολόκληρο μικρόκοσμο. Στον κορμό των υπεραιωνόβιων δρυών σχηματίζονται βαθιές χαρακιές ή ολόκληρες κουφάλες όπου καταφεύγει μια πληθώρα οργανισμών. Σε σχέση με τις σκληρές βελόνες των κωνοφόρων δέντρων, τα τρυφερά φύλλα των δρυών προτιμώνται από μεγάλο αριθμό φυτοφάγων ζώων. Ακόμη και τα ξερά φύλλα που πέφτουν όλα μαζί το φθινόπωρο σχηματίζουν ένα απαλό χαλί που απολαμβάνουν πολλοί οργανισμοί που κρύβονται , αλλά κυρίως τρέφονται από αυτό. Τα γερά, ψηλότερα κλαδιά μπορούν να στηρίξουν τις ξύλινες φωλιές-πλατφόρμες μεγαλόσωμων πουλιών. Οι άφθονοι μεγάλοι καρποί, τα γνωστά βελανίδια, είναι φαγώσιμοι από πολλά ζώα επίσης. Ακόμη και άλλα φυτά ή μύκητες γαντζώνονται και μοιράζονται τη ζωή τους με τα μνημειώδη δέντρα.

Παρακινήστε τα παιδιά να αναζητήσουν περισσότερες πληροφορίες για τις δρυς. Είναι τόσο ξεχωριστά δέντρα που μπορούν να ανακαλύψουν αμέτρητα στοιχεία που σχετίζονται με αυτές: τις θεότητες Δρυάδες των αρχαίων Ελλήνων, τους Δρυίδες των Κελτών, τα κηκίδια και την παραγωγή φυσικών βαφών, τη χρησιμότητα των βελανιδιών στην βυρσοδεψία, τη χρήση του ξεχωριστού ξύλου των δρυών στην ναυπηγική, την παραγωγή φελλού από τον φλοιό της φελλοφόρου Δρυός κ.ο.κ.

© Παναγιώτης ΛΑΤΣΟΥΔΗΣ & Ρούλα ΤΡΙΓΚΟΥ - 2007

1. Καλόγερος

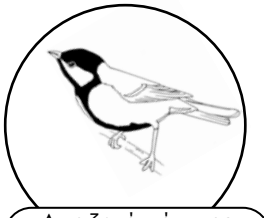

Αναζητά κάμπιες και άλλα έντομα σε κλαδιά δέντρων. Γεννά σε τρύπες δέντρων.

2. Κοκκινολαίμης

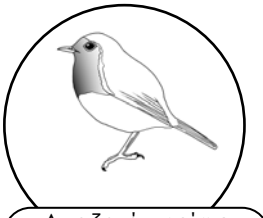

Αναζητά κυρίως έντομα σε κλαδιά δέντρων ή στο έδαφος. Πλέκει φωλιά σε δέντρα.

3. Γεωσκώληκας

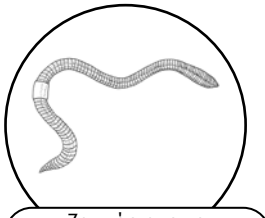

Ζει μέσα στο έδαφος ή κάτω από πεσμένα φύλλα με τα οποία τρέφεται.

4. Γερακίνα

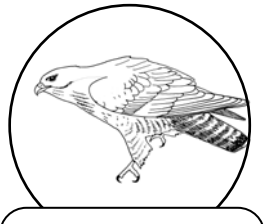

Πιάνει μικρότερα ζώα στο έδαφος. Πλέκει φωλιά σε μεγάλα δέντρα.

5. Αράχνη

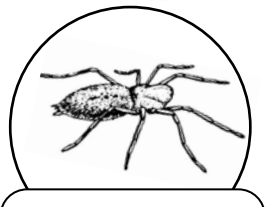

Πλέκει τον ιστό της από κλαδί σε κλαδί για να πιάσει μικρά έντομα.

6. Κουκουβάγια

Πιάνει μικρότερα ζώα στο έδαφος. Γεννά σε τρύπες δέντρων, βράχων ή κτιρίων.

7. Δρυοκολάπτης

Αναζητά έντομα στους κορμούς και τα κλαδιά δέντρων. Ανοίγει φωλιά-στοά σε κορμούς.

8. Κυνιπίδα

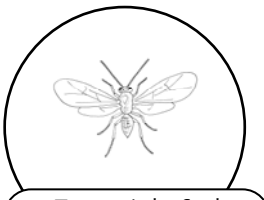

Προκαλεί ειδικό πρήξιμο στα φύλλα δρυός μέσα στα οποία μεγαλώνει η προνύμφη της.

9. Μυρμήγκι

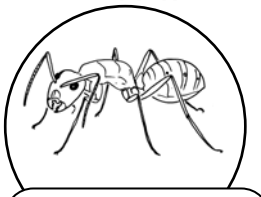

Πολλά είδη αναζητούν έντομα πάνω σε δέντρα ή «αρμέγουν» αφίδες.

10. Αφίδα

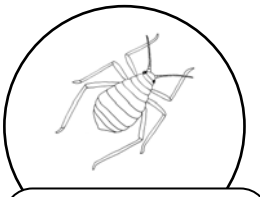

Απομυζά χυμούς από λεπτούς φλοιούς και φύλλα δέντρων.

11. Φυλλοσκόπος

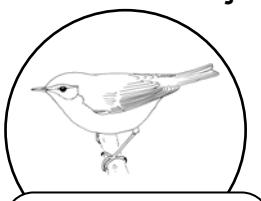

Αναζητά κάμπιες και άλλα έντομα σε κλαδιά δέντρων. Γεννά σε τρύπες δέντρων.

12. Δασομυωξός

Τρέφεται με ξηρούς καρπούς κυρίως. Φτιάχνει φωλιά σε κουφάλα ή διχάλα δέντρων.

13. Δενδροβάτης

Αναζητά έντομα σε κορμούς και μεγάλα κλαδιά. Γεννά σε σχισμές του φλοιού δέντρων.

14. Νυχτερίδα

Αναζητά έντομα στον αέρα. Κουρνιάζει ή γεννά σε σπηλιές ή κουφάλες δέντρων.

15. Δασοποντικός

Τρέφεται κυρίως με καρπούς, αλλά και σαλιγκάρια και έντομα. Τριγυρνά τόσο στο έδαφος όσο και πάνω σε θάμνους και δέντρα.

16. Κάμπια

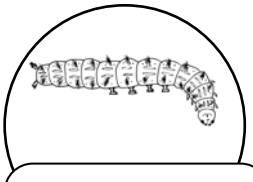

Τρέφεται με φύλλα δέντρων κυρίως. Παραμένει πάνω σε αυτά όλη μέρα.

Σχέδια: Π.Λατσούδης

Ποια είδη θέλουν τη βελανιδιά;

Ποια είδη που παρουσιάζονται στο φύλλο «ζώα στη γενναιόδωρη βελανιδιά» θα θέλανε να υπάρχει μια βελανιδιά κοντά τους; Αν θέλεις, γράψε δίπλα στο νούμερο που αντιστοιχεί σε κάθε ζώο (1 έως 16) όσα γράμματα (i,ii ή Α,Β,Γ,Δ,Ε) αντιστοιχούν σε αυτά που μπορεί να του προσφέρει το δέντρο.

Η βελανιδιά προσφέρει στον οργανισμό:

i: Καταφύγιο
ii: Τροφή

Μέρη δέντρου:

Α: Φύλλα
Β: Κλαδιά
Γ: Κορμός
Δ: Κουφάλα
Ε: Καρποί

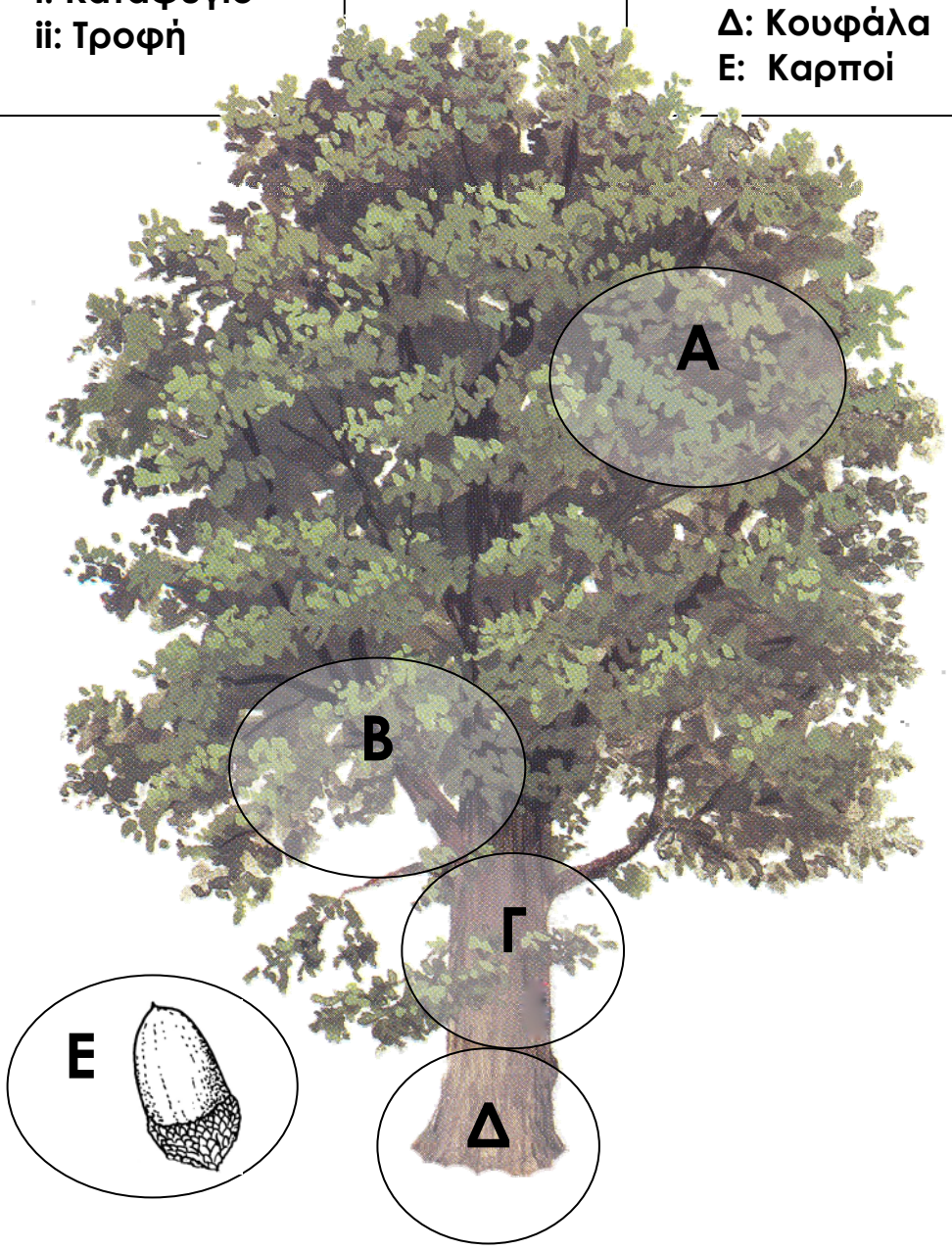

Σχέδιο: Φρανσουά Κροζά

1=
2 =
3 =
4 =
5 =
6 =
7 =
8 =
9 =
10 =
11 =
12 =
13 =
14 =
15 =
16 =